

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/16/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3623200474
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3623200474.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, dieťa rodičov: matka C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/XX, D., zastúpená: Mgr. René Nguyenom, advokátom so sídlom Moyzesova 471/1, Partizánske, a otec C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. G. XXX, v konaní o návrhu matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. PE-6P/24/2023-158 zo dňa 16. augusta 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. PE-6P/24/2023-158 zo dňa 16. augusta 2023 v napadnutých výrokoch II., III. a V. p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“) napadnutým rozsudkom výrokom I. schválil rodičovskú dohodu, ktorou zmenil rozsudok Okresného súdu Partizánske č.k. 2P/45/2015-32 zo dňa 27.05.2015 vo výroku o vyživovacej povinnosti tak, že s účinnosťou od 25.04.2023 zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú zo sumy 200 Eur mesačne na sumu 250 Eur mesačne, pričom výživné je potrebné platiť maloletej k rukám jej matky vždy k 15. dňu v mesiaci vopred. Zročné výživné neurčil. Výrokom II. okresný súd (autoritatívne) zmenil rozsudok Okresného súdu Partizánske č.k. 1P/34/2017-66 zo dňa 05.02.2018 vo výroku I. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý nepárny kalendárny týždeň v roku od piatka od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod.; výrokom III. rozhodol, že vo zvyšných častiach nedotknutých týmto rozhodnutím ostávajú rozsudky Okresného súdu Partizánske č.k. 2P/45/2015-32 zo dňa 27.05.2015 a Okresného súdu Partizánske č.k. 1P/34/2017-66 zo dňa 05.02.2018 nezmenené; vo výroku IV. návrh matky na nariadenie výchovného opatrenia zamietol; výrokom V. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Na základe vykonaného dokazovania citujúc článok 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), § 24 ods. 4, 5 zákona o rodine, § 25 ods. 3 zákona o rodine, § 26 zákona o rodine, § 36 ods. 1 zákona o rodine, § 37 ods. 1, 2 zákona o rodine, § 62 ods. 1, 2 zákona o rodine, § 65 ods. 1 zákona o rodine, § 75 ods. 1 zákona o rodine, § 76 ods. 1 zákona o rodine, § 77 ods. 1 zákona o rodine, § 78 ods. 1, 3 zákona o rodine, okresný súd schválil rodičovskú dohodu týkajúcu sa zvýšenia vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu, nakoľko táto je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Keďže v priebehu konania medzi rodičmi ostala naďalej sporná otázka zmeny úpravy styku otca s maloletou, okresný súd ako sa v prvom rade vysporiadať s tým, či od posledného rozhodnutia o stretávaní otca s maloletou došlo alebo nedošlo k podstatnej zmene pomerov,

ktorá by odôvodňovala zmenu pôvodného rozhodnutia. Okresný súd dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia došlo k podstatnej zmene pomerov, keďže medzi rodičmi nebolo sporné, že sa styk otca s maloletou už dva roky neuskutočňuje v zmysle posledného súdneho rozhodnutia, ale na základe dohody rodičov od piatka od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod., a to každý druhý týždeň. Z uvedeného okresný súd vyvodil, že upravený styk otca s maloletou nevyhovuje tak rodičom ako ani maloletej, preto pristúpil k jeho zmene. Vo vzťahu ku konkrétnemu rozsahu styku okresný súd konštatoval, že prvoradým záujmom maloletej je prehlbovať si svoj vzťah nielen so svojim otcom, do starostlivosti ktorého nebola zverená, ale prehlbovať aj vzťah so svojim mladším súrodencom, ktorý býva v spoločnej domácnosti s otcom. Nie je v záujme maloletej, aby sa doba stretávania otca s maloletou skrátila. Tvrdenie matky, že otec maloletú nevyhľadáva, styku sa domáha vo veľmi obmedzenom rozsahu, sa vykonaným dokazovaním nepotvrdilo. Otec výslovne poprel tvrdenia matky a ani rozhovory s maloletou neodhallili, že by otec o maloletú záujem nemal. Rovnako matkine tvrdenia o tom, že maloleť u otca zle spí a chce spať iba s ňou, v prítomnosti otca sa necíti bezpečne, boli v rozpore s tvrdením maloletej vyjadreným pred psychológom úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Maloleť výslovne uviedla, že k otcovi chodí rada. Maloleť poukázala síce na to, že jej prekáža správanie mladšieho brata (ktorý má 3 a pol roka veku a robí jej zle), ale zároveň uviedla, že aktuálna úprava styku každý nepárny kalendárny týždeň od piatku do nedele jej vyhovuje. Zo správy kolízneho opatrovníka mal okresný súd zároveň za preukázané, že vyjadrenia maloletej o nespokojnosti u otca môžu byť ovplyvnené aktuálnymi okolnosťami alebo situáciou. Okresný súd konštatoval, že je evidentné, že komunikácia rodičov nie je dostatočne konštruktívna. To však samé osebe nemôže byť dôvodom za zúženie styku otca s maloletou. Žiadnym spôsobom sa nepotvrdilo ani skutkové tvrdenie matky o zlom vzťahu maloletej so synom partnerky jej otca a nedorozumenie v súvislosti s absolvovaním prípravy na 1. sv. prijímanie nie je podľa názoru okresného súdu natoľko závažné, že by sa muselo prejavovať zúžením styku otca s maloletou. Prostredie u otca je podľa vykonaného dokazovania štandardným rodinným prostredím, pričom vykonané dokazovanie nepotvrdilo žiadny negatívny vplyv otca a jeho rodiny na zdravý fyzický a psychický vývoj maloletej. Stretávanie otca s maloletou tak, ako ho upravil okresný súd vo svojom výroku, prebieha už dlhodobo a maloleť s ním vyjadřila pri pohovore s psychológom spokojnosť. Takáto úprava prihliada aj na pracovné turnusy otca, ktorý pracuje v zahraničí. Za súčasných okolností je takáto úprava najlepšou možnosťou pre maloleť prehlbovať si svoj vzťah s otcom i so svojim mladším súrodencom. Plnohodnotnému stretávaniu maloletej s otcom nebráni ani súčasná partnerka otca, s ktorou má dobrý vzťah. Je pravdou, že maloleť popisovala situácie, kedy sa u otca niekedy nudí a niekedy jej mladší brat robí zle, ale zároveň uviedla, že sa s ním aj hráva. Aj vzhľadom k veku maloletej okresný súd považoval za pochopiteľné, že sa u otca (i u matky) maloleť niekedy môže nudiť, nebolo však popreté tvrdenie otca, že sa maloletej aktívne venuje. Rovnako sú pochopiteľné a normálne, že medzi maloletou a jej mladším súrodencom dochádza ku konfliktom. Okresný súd k čestnému vyhláseniu dlhoročného partnera matky predloženému v konaní uviedol, že napriek tomu, že ide o závažné skutočnosti podporujúce návrh matky na zúženie styku maloletej s otcom, toto čestné prehlásenie bolo predložené až na poslednom pojednávaní, pričom matka žiadnym spôsobom dovtedy, či už na informatívnom stretnutí, ani na prvom pojednávaní neuviedla, že by partner mal relevantné informácie o predmete konania. Maloleť partnera matky ani v jednom svojom vyjadrení nespomenula, a to ani v prípade, ak mala identifikovať členov svojej rodiny. Okresný súd konštatoval, že evidentne nebude tento vzťah rovnakej intenzity ako vzťah maloletej s rodičmi. Preto bolo podľa okresného súdu minimálne zvláštne, že ho informovala a zdôverila sa mu o tom, že sa má cítiť u otca nechcená. Rovnako okresnému súdu nebolo zrejmé, ako partner matky môže vedieť o tom, či sa otec stará o maloleť, alebo nie, keďže čas v domácnosti otca netrávi. Zo žiadneho iného vykonaného dôkazu ani z tvrdenia rodičov nevyplývalo, že by maloleť chodila z domácnosti otca zanedbaná, alebo že by sa vyslovne bránila stretnutiam s otcom. Otec tvrdenia uvedené vo vyhlásení partnera matky výslovne poprel, tvrdenie, že by maloleť neprejavovala o otca záujem je v rozpore s jej vlastným vyjadrením. Zo žiadneho z ostatných vykonaných dôkazov nevyplýva, že by maloleť v dôsledku zanedbania zo strany otca, bývala unavená, hladná a chorá. Ak by tvrdenia matky boli pravdivé, je podľa okresného súdu zvláštne a nelogické správanie matky, ktorá napriek tomu maloleť otcovi odovzdávala nad rámec a v širšom rozsahu ako bolo stanovené súdnym rozhodnutím.

3. Okresný súd v napadnutom rozsudku konštatoval aj skutočnosť, že vo zvyšných častiach nedotknutých týmto rozsudkom, ostávajú pôvodné rozsudky tunajšieho súdu vo veciach pod sp.zn. PE-2P/45/2015 a sp.zn. PE-1P/34/2017, nezmenené. Čo sa týka rozsudku o vyživovacej povinnosti, zmena bola vykonaná len do výšky výživného, ostatné časti rozsudku nebolo dôvodné zmeniť. Čo sa týka rozsudku o styku otca s maloletou, k zmene došlo len v bežnom styku, rodičia nenavrhovali

zmeniť osobitnú úpravu styku ani spôsob odovzdávania a preberania maloletej. Rovnako z vykonaného dokazovania nevyplynula potreba zmeny v týchto otázkach.

4. Okresný súd sa zaoberal aj návrhom matky na nariadenie výchovného opatrenia a tento vyhodnotil ako nedôvodný. Vychádzal pritom z toho, že je pravda, že komunikácia rodičov nie je ideálna, avšak nie je až natoľko narušená, aby bola potrebná odborná intervencia. Podľa názoru okresného súdu v tomto prípade postačí, ak obaja rodičia budú dôsledne dodržiavať súdne rozhodnutie v otázke úpravy styku otca s maloletou. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

5. Proti výroku II. rozhodnutia súdu prvej inštancie podala odvolanie matka z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d), e) f), g) a h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a podľa § 62 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v časti výroku II. o určení styku otca s maloletou zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolaní matka uviedla, že návrh podala najmä z toho dôvodu, že maloletá nemala záujem o stretávanie sa s otcom, na styk s ním sa netešila a s pobytom u otca bola nespokojná. Preto žiadala vo svojom návrhu zúženie úpravy styku otca s maloletou v rozsahu od soboty od 10:00 hod. do 18:00 hod., a to každý nepárny kalendárny týždeň. Vzhľadom k tomu, že si uvedomovala právo na styk maloletej s otcom, upravila svoj pôvodný návrh v otázke rozsahu styku, a to od soboty od 10:00 hod. do nedele do 17:00 hod. každý nepárny kalendárny týždeň. Matka sa nestotožnila s tvrdením okresného súdu, ktorý prihliadol na názor maloletej v tom, že aktuálne styk v rozsahu ako prebieha, jej vyhovuje, pretože je potrebné prihliadať na vek a zdravotný stav maloletej. Maloletá má ešte len 9 rokov a nevie si uvedomovať časové súvislosti. Matka netvrdila, že má s otcom vybudovaný zlý vzťah, ale určite nie je v jej záujme odtrhnúť ju od otca, avšak podaným návrhom reagovala na potreby a argumenty maloletej, s ktorými sa jej zdôverila. Problémy maloletej, a teda, že nevie si presadiť svoj názor, je spomalená a neovláda časové súvislosti, uviedla aj na pojednávaní. Maloletá síce pred psychológom úradu práce uviedla, že k otcovi chodí rada a že aktuálna úprava styku každý druhý týždeň od piatku do nedele jej vyhovuje, avšak maloletej nikto nevysvetlil časovú súvislosť, koľko rozsah styku s otcom, ktorý uviedla maloletá, znamená. Matka má vedomosť o tom, že maloletá sa správa a vyjadruje svoje názory rozdielne v súkromí a rozdielne pred cudzími osobami. Poukázala aj na to, že maloletá v konaní pred okresným súdom vypočutá nebola. Kolízna opatrovníčka sa vyjadrila, že výsluch maloletej pred súdom neodporúča, lebo maloletá je bojzlivá, málo samostatná a nevedela odpovedať na mnoho otázok, preto súd sa uspokojil s vyjadrením názoru maloletej pred kolíznym opatrovníkom a psychológom úradu práce, s čím sa matka nestotožňuje. Matka poukázala na Správu z diagnostického vyšetrenia vypracovanú psychologičkou C. H.. C. I. E. z Centra poradenstva a prevencie Partizánske zo dňa 06.09.2023, z ktorej okrem iného vyplýva, že maloletá má detskú osobnosť s aktuálnym mentálnym výkonom v dolnom pásme populačného priemeru s disproporcionálne rozloženým intelektovým profilom s tým, že psychomotorické tempo maloletej, koncentrácia a tenacita pozornosti sú oslabené. Maloletej bolo odporúčané navštíviť pediatrického neurológa, vzhľadom na prítomnosť ADHD symptómov. Rovnako zo správy, ktorú vypracovala C. C. E. - pediatrický neurológ zo dňa 19.09.2023 vyplýva, že maloletá trpí poruchou pozornosti spojenou s hyperaktivitou, a teda ADHD bolo u maloletej potvrdené. Maloletej bolo odporúčané psychologické sledovanie. Z tohto dôvodu matka navrhla výsluch maloletej vo veci, a to pred odborníkom - psychológom, aby mu vlastnými slovami opísala, v akom rozsahu si predstavuje tráviť čas s otcom v rámci mesiaca. Zároveň navrhla znalecké dokazovanie za účelom preukázania toho, aká forma styku otca s maloletou je pre ňu najvhodnejšia. Vo vzťahu k čestnému vyhláseniu svojho dlhoročného partnera uviedla, že ho nemožno považovať za účelové, pričom predložila ho až na druhom pojednávaní vo veci z toho dôvodu, že len reagovala na skutočnosti, ktoré odzneli na prvom pojednávaní. Keďže otca v konaní zastupovala jeho dlhoročná partnerka, ktorá sa osobne o maloletú stará v čase, keď je maloletá na styku s otcom, považovala za relevantné, aby sa k situácii vyjadril aj jej dlhoročný partner. To, že ho maloletá ani raz nespomenula a rovnako ho nezahrnula do svojej rodiny neznamena, že jej partner nemá vedomosti o skutočnostiach, ktoré deklaroval v predmetnom čestnom vyhlásení. Ak mal okresný súd pochybnosti o relevantnosti predmetného čestného vyhlásenia, mal si jej partnera zavolať ako svedka za účelom výsluchu jeho osoby. Matka rovnako rozporovala tvrdenie okresného súdu, že z nijakého iného dôkazu ani z tvrdenia rodičov nevyplyva, že by maloletá chodila z domácnosti otca zanedbaná, alebo že by sa vyslovene bránila stretnutiu s otcom, a že by maloletá v dôsledku zanedbania zo strany otca bývala unavená,

hladná a chorá. Tieto skutočnosti vyplývajú práve z jej výpovede ako aj z predmetného čestného vyhlásenia. Tieto skutočnosti vyplývajú aj z čestného vyhlásenia starej matky maloletej, ktorá s maloletou trávi každý týždeň, a to najmä po škole alebo cez víkendy a rovnako aj počas prázdnin. Stará matka má vedomosť o tom, že maloletá nechce a nemá záujem tráviť víkendy so svojim otcom, nakoľko sa u otca necíti komfortne a rovnako sa tam cíti nechcená. Maloletá sa vždy pred absolvovaním styku u otca pýta starej mamy, či musí ísť k otcovi a koľko u neho bude. Stará matka má rovnako vedomosť o tom, že maloletá sa na styk s otcom neteší, neprejavuje o neho záujem a rovnako tak z absolvovaného styku s otcom sa vracia uzatvorená, unavená a častokrát aj chorá. Z týchto dôvodov matka navrhla výsluch svojho dlhoročného partnera ako aj svojej matky za účelom preukázania skutočností, ktoré sú uvedené v predmetných čestných prehláseniach. Nie je rovnako pravdivé tvrdenie okresného súdu, že by odovzdávala maloletú nad rámec a v širšom rozsahu ako bolo stanovené súdnym rozhodnutím, práve naopak. To, že dodržiavala dohodu s otcom aj od podania návrhu na zúženie styku otca s maloletou, je dôvodom, že vo veci ešte nebolo o jej návrhu právoplatne rozhodnuté a nechcela konať v rozpore s dohodou otca a najmä keď vedela, že ich dohoda sa líši od rozhodnutia, ktorým bolo právoplatne rozhodnuté o styku otca s maloletou. Argumenty okresného súdu o jej nelogickom správaní, preto nie sú namieste. V neposlednom rade matka v odvolaní poukázala na skutočnosť, že okresný súd sa nezaoberal predloženou sms komunikáciou medzi ňou a maloletou počas prázdnin, z ktorých vyplýva, že maloletá sa u otca necíti komfortne, maloletá jej zaslala sms správu v čase o 20:10 v znení „odpíš niečo“ a následne v čase 20:20 sa maloletá vyjadrila, že s ňou chce volať. Zároveň ďalší deň sa maloletá dožadovala, aby sa vrátila naspäť domov, a to v čase, keď bola u otca (správa o 8:54 v znení „chcem ísť k tebe“). Okresný súd sa v rozsudku vôbec týmito správami nezaoberal, pričom ide o ďalší z dôkazov, ktorý práve preukazuje jej tvrdenie o tom, že maloletá sa u otca necíti komfortne.

6. Matka má za to, že okresným súdom nebol preukázaný skutočný stav veci. Predmetné konanie má také vady, na základe ktorých okresný súd nesprávne rozhodol vo veci v časti úpravy styku otca s maloletou. Okresný súd nevykonal výsluch pána C. J., ktorého výsluch navrhovala a nevysporiadala sa s sms správami, ktoré jej zaslala maloletá, a ktoré boli súdu predložené na druhom pojednávaní. Rovnako má tak za to, že z dokazovania, ktoré okresný súd vykonal, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Keďže v konaní sú prípustné ďalšie prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, doposiaľ zistený skutkový stav súdom prvej inštancie vo veci neobstojí. V konaní predložila ďalšie dôkazy a uviedla nové skutočnosti, ktoré odôvodňujú záver, aby súd vo veci vypočul nielen jej partnera, jej matku, ale najmä maloletú. V neposlednom rade má za to, že okresný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože nekonal a nerozhodol v záujme maloletej.

7. Kolízny opatrovník sa vyjadril k odvolaniu matky, pričom rozsudok okresného súdu vo výroku II. považuje za vecne správny, zohľadňujúci najlepší záujem maloletého dieťaťa a navrhol ho potvrdiť. Poukázal na to, že prvý pohovor s maloletou bol uskutočnený dňa 24.05.2023, počas ktorého maloletá na otázky veľmi často uviedla, že si nepamätá alebo nevie. Ako deväťročná žiačka 3. ročníka základnej školy nevedela uviesť dátum narodenia a ani adresu, kde býva. Pri pohovore jej boli kladené otázky primerané jej veku, pohovor bol skôr zameraný na to, ako trávi voľný čas u otca, čo spolu robia. Chronologicky bol prebratý celý pobyt u otca a súčasne trávenie voľného času doma s matkou. Po pohovore bolo matke poskytnuté sociálne poradenstvo a odporučená návšteva CPP Partizánske. Následne bola vzhľadom na spomalené odpovede a reakcie na otázky uskutočnená konzultácia s rodičmi a s maloletou u psychologičky na RPPS ÚPSVR v Partizánskom. Závery z konzultácií sú uvedené v správe zo dňa 16.6.2023. Konzultácia s maloletou bola vedená primerane k jej veku a rozumovým schopnostiam. V čase konania konzultácie bola s pobytom u otca spokojná. Stretávanie s otcom prebiehalo bez problémov. Počas leta bola maloletá u otca na týždennom pobyte. V čase po uskutočnení konzultácie na RPPS a v priebehu nasledujúceho obdobia, matka neavizovala prípadné zmeny v postojoch maloletej k stretávaniu s otcom. Na stretávanie s otcom je matka povinná maloleté dieťa riadne a adekvátne pripraviť. Kolízny opatrovník nepovažuje za vhodné vystavovať maloleté dieťa konfliktu lojality a následnému pocitu viny. S ohľadom na závery z diagnostického vyšetrenia v CPP Partizánske a uskutočnených konzultácií s maloletou na pôde ÚPSVaR Partizánske, neodporúča kolízny opatrovník vypočutie maloletej na súde, ktoré by mohla vnímať ako situáciu, kde bude vystavená tlaku a hodnoteniu rodičov. Vzhľadom k tomu, že otec pracuje v zahraničí a domov chodí len na víkendy, nemôže sa s maloletou stretávať častejšie, napríklad v priebehu týždňa. Maloletá má právo na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov, aby bolo rešpektované jej právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s oboma rodičmi. Vzhľadom na to, že maloletá má u otca mladšieho súrodenca, považuje kolízny opatrovník za dôležité i naďalej rozvíjať a podporovať

súrodenecké vzťahy, ale aj vzťah rodič-dieťa, ktorý je nevyhnutným predpokladom pre optimálny bio-psycho-sociálny vývin maloletej.

8. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, pretože rozsudok je v záujme maloletej. Nestotožnil sa s tvrdením matky, že maloletá si nevie vzhľadom na vek a zdravotný stav uvedomiť časové súvislosti, nakoľko maloletá chodí ku nemu do domácnosti už skoro tri roky pravidelne každý nepárny víkend od piatku do nedele a taktiež aj na dlhšie časové obdobie počas sviatkov a školských prázdnin. Na základe týchto skutočností je jasné, že maloletá si časový rámec úpravy styku uvedomuje, nakoľko je dlhodobou zaužívaná, pravidelne sa uskutočňuje a maloletá má túto úpravu styku od piatku do nedele aj reálne odskúšanú, teda jej netreba vysvetľovať, koľko je to času. Pred touto úpravou styku, ktorá bola dohodnutá medzi rodičmi, od svojich 4. rokov chodila na dva víkendy po sebe a dva víkendy bola s matkou. Pokiaľ matka poukazuje na nutnosť nariadenia znaleckého dokazovania v spojitosti s tým, že maloletá sa inak vyjadruje pred ňou a pred cudzím človekom, otec uviedol, že znalecké dokazovanie by vykonával psychológ, ktorý bude pre maloletú takisto cudzou osobou, ako bola aj kolízna opatrovníčka a psychologička z úradu práce. Je podľa otca na zamyslenie, že matka neakceptuje vyštudovaného psychológa z úradu práce ani kolíznu opatrovníčku s dlhoročnými skúsenosťami, ktorá zastupuje najlepší záujem maloletej a postupuje v zmysle právnych predpisov a usmernení, ale dožaduje sa znaleckého dokazovania, ktoré tiež vykonáva vyštudovaný psychológ. Predloženie vyhlásenia pána J. na druhom pojednávaní považuje za účelové, a to aj s prihliadnutím na argumentáciu matky, že sa dal v konaní zastupovať svojou partnerkou. Urobil tak na základe toho, že bol pracovne v Nemecku a splnomocnil na zastupovanie seba osobu, ktorej plne dôveruje. Matka maloletej sa tiež v konaní dala zastupovať právnym zástupcom, aj keď mohla splnomocniť jej dlhodobého partnera. Poukázal aj na to, že pokiaľ matka vedela o skutočnostiach, ktoré boli uvedené vo vypracovanom čestnom prehlásení, ktoré podpísal jej partner, tak nie je zrejmé prečo tieto skutočnosti neuviedla už v návrhu alebo nenavrchovala svojho partnera vypočuť ako svedka. Pokiaľ partner matky vo svojom čestnom prehlásení spochybňuje komfort maloletej v jeho domácnosti, podotkol, že maloletá má u neho vytvorené vhodné podmienky, má zariadenú veľkú detskú izbu, k dispozícii veľký pozemok s trampolínou, hojdačkou, preliezkami, šmýkačkou, v lete s veľkým bazénom, má dvoch kocúrikov a korytnačku. S partnerkou ľúbia všetky ich deti a nerobia medzi nimi rozdiely. Pokiaľ partner matky uvádzal, že maloletá sa na styk s ním neteší, neprejavuje oň záujem a rovnako sa vracia v diskomforte zo styku, otec uviedol, že nevie, kedy k takýmto skutočnostiam malo dôjsť. Vždy, keď príde pre maloletú, beží za ním vysmiata a teší sa. Zároveň spochybnil vedomosť pána J. o týchto skutočnostiach, keďže s matkou nezdíela spoločnú domácnosť a ani nikdy nezdíelal. Sám vo svojom čestnom vyhlásení uviedol, že s matkou a s maloletou trávi spoločný čas každý druhý víkend v mesiaci, čo potvrdila aj matka na pojednávaní. Je to minimálny čas na zhodnotenie toho, čo tvrdí vo svojom čestnom vyhlásení. Maloletá jemu a jeho partnerke už dlhšiu dobu asi dva roky rozpráva, že partner matky sa k mame správa zle, kričí na ňu, uráža ju, nadáva jej (vulgárne), stále sa hádajú aj cez telefón a mama ho aj vyhodila z bytu. Maloletá im uviedla, že partnera matky nemá rada. Taktiež im povedala, že niekedy, keď ide mama so svojím partnerom do Prievidze a ona nie je vtedy u neho, tak ju nechá matka u babky, kam partner matky podľa vyjadrenia maloletej nechodí. Vzhľadom na uvedené považuje celé čestné vyhlásenie za účelové, vymyslené a nepravdivé. Ďalšie čestné vyhlásenie od matky je podľa otca taktiež účelové, pretože je v úplne rovnakom znení ako to od jej partnera, vypracované právnym zástupcom, akurát je len podpísané matkou matky. Podľa vyjadrenia maloletej táto navštevuje starú matku cez víkend, keď je u matky. Je zaujímavé, ako stará matka sa môže vyjadrovať k rovnakým skutočnostiam ako partner matky a mať rovnaké tvrdenia, keď s matkou a maloletou rovnako nežije v spoločnej domácnosti. Keď príde po maloletú do miesta bydliska, tak ani partner matky a ani stará matka nie sú prítomní pri preberaní maloletej. Sama stará matka a jej manžel musia potvrdiť, že keď bol asi trikrát u nich na adrese prevziať maloletú, išla k nemu s úsmevom celá natešená. Bolo to v roku 2019, keď mala matka maloletej zdravotné problémy a asi dvakrát počas letných prázdnin. Rovnako môže predložiť množstvo čestných vyhlásení, ktoré budú v jeho prospech, ale má za to, že by to boli len tvrdenia proti tvrdeniam. Maloletá sa jasne vyjadrila pred kolíznu opatrovníčku a psychologičkou úradu práce k tomu, ako trávi čas s otcom, ako by chcela chodiť k otcovi a že daná úprava jej vyhovuje. K pripravenosti do školy uviedol, že všetky úlohy, ktoré si mala maloletá u nich vypracovať, mala urobiť. Školské pomôcky a potreby na styk s ním balí matka, taktiež mu posielala zadané úlohy na vypracovanie, a aj to, čo sa má maloletá naučiť. Keď je maloletá u neho, učí sa s ňou a vysvetľuje jej učivo partnerka, ktorá má 7 ročnú prax v špecializovanom zariadení, kde sa aj venovala deťom s individuálnym vzdelávacím programom a má absolvované aj doplnujúce pedagogické štúdium. Maloletej jeho partnerka vie a aj v minulosti vedela vysvetliť úlohy bez stresov a nervov. Otec

uviedol, že matka mu nebráni v styku v rozsahu, ako bolo dohodnuté medzi nimi ústne, čo potvrdzuje, že doložené čestné vyhlásenia nie sú založené na pravde a sú len účelovo vypracované matkou a jej právnym zástupcom, aby matka docielila svoj zámer, ktorým je zúženie jeho styku s maloletou. Rovnako je pravdivé tvrdenie okresného súdu, že maloletú mu dáva aj nad rámec styku upraveného súdnym rozhodnutím, napríklad počas letných prázdnin, jarných prázdnin niekoľko rokov po sebe alebo v čase covidu, keď matka musela pracovať a školské zariadenia boli zatvorené. K predloženým sms správam sa vyjadril na pojednávaní a vysvetlil, čo bolo dôvodom, že maloletá chcela ísť domov. V skratke uviedol, že maloletá si mala večer upratať detskú izbu a ísť do sprchy, nechcela poslúchnuť a chcela ísť domov. Sú to jednorazové udalosti. Najmä vtedy, keď musí niečo urobiť, chce ísť momentálne tam, kde nemá povinnosti. Podotkol, že niečo také, že maloletá matke napísala, sa stalo asi dvakrát za celé roky. Tiež sa to stalo v nedeľu 11. júna 2023, že maloletá chcela ísť s nimi na birmovku krstnej dcéry jeho partnerky, s ktorou si maloletá rozumie a dostala od nej aj korytnačku. Matka jej to nedovolila, musela sa vrátiť do domácnosti matky, lebo si mala upratať celú detskú izbu a pobaliť sa do školy v prírode, kam išla v pondelok zo školy. Maloletá matke telefonovala, že chce ísť s ním a domov príde neskôr. Matka jej povedala, že sa dohodli, že má povinnosti a musí ísť domov. Pokiaľ je to opačne, že maloletá nechce ísť domov, tak matka to neakceptuje, ale keď sa asi dvakrát stalo, že pri povinnostiach u neho sa maloletá dožadovala ísť domov, tak matka poukazuje práve na túto skutočnosť. Pokiaľ maloletá uvádzala, že má problém s jeho synom C., ktorý je jej bratom, tento mal v septembri iba 4 roky. Uviedol, že zle si robia navzájom, pričom sa jedná o bežné súrodenecké nezhody.

9. Matka k vyjadreniu kolízneho opatrovníka k jej odvolaniu uviedla, že úprava styku otca s maloletou tak, ako je určená napadnutým súdnym rozhodnutím, nie je v záujme maloletej. Vo vyjadrení kolízneho opatrovníka je uvedené, že dňa 24.05.2023 bol s maloletou uskutočnený prvý pohovor, počas ktorého maloletá na otázky veľmi často uviedla, že si nepamätá alebo nevie. Matka má za to, že aj z uvedeného vyplýva, že maloletá si časové súvislosti aj s ohľadom na jej vek neuvedomuje, a preto uviedla, že jej stýkanie sa s otcom ako on navrhuje, vyhovuje. Následne kolízny opatrovník uviedol, že v čase konania konzultácie na referáte psychologicko-poradenských služieb bola maloletá s pobytom u otca spokojná a stretávanie s otcom prebiehalo bez problémov, pričom matka v čase po uskutočnení konzultácie a v priebehu nasledujúceho obdobia neavizovala prípadné zmeny v postojoch maloletej k správaniu s otcom. Uviedla, že informovala kolíznu opatrovníčku už počas konzultácií na RPPS, že maloletá nechce chodiť k otcovi. Následne už o tejto skutočnosti po uskutočnení konzultácií neinformovala kolíznu opatrovníčku, nakoľko to riešila výlučne s otcom. Závery kolízneho opatrovníka o zistenom stave nie sú relevantné, pretože odporujú skutkovému stavu, ak kolízny opatrovník uvádza bezproblémové stretávanie sa s otcom a s maloletou. Matka podávala návrh v apríli 2023 a uviedla, že otec sa stretol s maloletou naposledy pred mesiacom, maloletú nevyhľadáva a styku sa dožaduje vo veľmi obmedzenom rozsahu. V nadväznosti na udané bezproblémové stýkanie sa maloletej s otcom uviedla, že má si otec preberať maloletú každý druhý piatok o 17:00 hod., pričom piatky chodí preberať maloletú partnerka otca. Otec prichádza domov až v piatok neskoro večer, keď už maloletá chodí spať. Matka nevidí dôvod, aby maloletá trávila čas s partnerkou otca, keď tento čas môže zatiaľ tráviť s ňou. Ide o ďalší dôvod, preukazujúci to, že v záujme maloletej je upraviť styk otca s maloletou tak, že každý druhý víkend od soboty do nedele. Rovnako jej nie je známe, ako sa kolízny opatrovník v konaní vysporiadal s tou skutočnosťou, že maloletá sa necíti u otca bezpečne a je svedkom toho, keď je otec doma v podguráženom stave, a to aj v čase, keď je maloletá v jeho starostlivosti. Keď sa vyjadrila pred kolíznu opatrovníčku, že otec má problém s alkoholom, bolo jej uvedené, že „mohlo by to byť aj horšie“, preto sa nemôže stotožniť so závermi kolízneho opatrovníka v konaní a rovnako s jeho argumentáciou uvedenou vo vyjadrení k jej odvolaniu.

10. Matka vo svojom vyjadrení k vyjadreniu otca k jej odvolaniu uviedla, že sa chce predovšetkým vyjadriť k čestným prehláseniam a znovu zopakovala, že predmetnými čestnými vyhláseniami reagovala na skutočnosť, ktoré boli uvedené až na pojednávaní. Nebol žiadny dôvod na to, aby tieto čestné vyhlásenia a svedkov zabezpečovala už skôr, avšak keď sa na pojednávaní okresný súd aj kolízna opatrovníčka vyjadrili, že návrh otca je v záujme maloletej, tak reagovala na túto argumentáciu, keď vie od maloletej, že táto u otca nechce tráviť toľko času, ako otec navrhuje. Osobitne matka v celom rozsahu poprela argumentáciu otca o svojom partnerovi. Maloletá jej uviedla, že otec s jeho partnerkou sa jej neustále vypytujú na jej partnera a konfrontujú ju, čo jej takisto nepríde v záujme maloletej. Matka zároveň uviedla, že maloletá už raz pred kolíznu opatrovníčku uviedla, že otec má problém s alkoholom, na čo jej kolízna opatrovníčka uviedla, že mohlo by to byť aj horšie. Matka má za to, že nemôže byť rozhodnuté v styku otca s maloletou v záujme, pokiaľ sa kompetentné orgány laxne stavajú k danej problematike

a nezistia objektívne situáciu, ktorá tu je. Poukázala aj na to, že preberať maloletú si má otec každý druhý piatok o 17:00 hod., avšak k tomuto nedochádza, maloletú si piatky chodí preberať partnerka otca. Otec prichádza domov neskoro večer, a to už v čase, keď maloletá chodí spať. Rovnako nevidí dôvod na to, aby maloletá čas trávila s partnerkou otca, keď tento môže tráviť s ňou ako vlastnou matkou. Významným faktorom vplývajúcim na riadny zdravý fyzický a psychický vývoj maloletej je aj tá skutočnosť, že starostlivosť o maloletú v čase, keď má byť maloletá s otcom, zabezpečuje na konci dňa jeho partnerka a nie otec. Matka má za to, že otec sa nie dostatočným spôsobom venuje maloletej. Uvedené potvrdila aj kolízna opatrovníčka, že otec maloletej nevenuje dostatok času. Otec sa dokonca matke aj sám vyjadril, že on by sám nezvládol postarať sa o maloletú. Toto tvrdenie jej potvrdila aj partnerka otca.

11. Otec k vyjadreniu matky uviedol, že matka má jediný cieľ, a to je všemožne docieľiť svoj zámer a obmedziť jeho styk s maloletou. Matka nevie akceptovať, že má svoju novú fungujúcu rodinu a nežije sám. V jeho rodine zastávajú s partnerkou rodičovské role a majú podelené úlohy ako v bežných fungujúcich rodinách, kde je mama a otec. Obaja sa starajú a podieľajú na výchove všetkých svojich detí. Maloletá má v jeho domácnosti aj mladšieho súrodenca, ktorý sa na ňu vždy teší a pre neho je málo byť so sestrou dva víkendy v mesiaci. Pre maloletú jeho partnerka prišla len dvakrát v časovom rozmedzí od 26.04.2023 do 03.01.2024. Už na pojednávaní uviedol, že sa toto môže párkrát stať, že z práce z Nemecka pôjde až v piatok a nie vo štvrtok ako zvyčajne, sú to ale výnimočné situácie. Matka svojím tvrdením zavádza súd, pretože neuviedla presný počet, koľkokrát za dobu ôsmich mesiacov bola jeho partnerka pre maloletú, ale bolo to iba dvakrát. Taktiež zavádza tvrdeniami, že sa vracia neskoro večer, vracia sa okolo 19:00 hod. a maloletá z miesta bydliska matky prichádza do jeho domácnosti o 17:30 hod. Matka akceptuje len to, čo jej maloletá povie, ale len s tým, čo jej vyhovuje, ale neakceptuje nič, čo je proti jej vyjadreniu, alebo čo povie maloletá jemu, alebo kolíznej opatrovníčke, či psychologičke a je to opak toho, čo chce matka. Nakoniec uviedol, že matka zabudla dodať, že maloletú s ADHD nechala niekoľko dní v chorobe úplne samú doma bez kreditu na mobilnom telefóne, kým bola v práci. Zaujímavé na tom je to, že to už podľa matky je asi v najlepšom záujme maloletej, aby celú pracovnú dobu matky bola maloletá doma sama. Matka túto skutočnosť mu ani neoznámila ani mu nedala možnosť, aby mohol zabezpečiť dozor nad maloletou.

12. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, preto ho v celom rozsahu potvrdil ako vecne správne cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

13. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku je koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Len na zdôraznenie vecnej správnosti záverov súdu prvej inštancie, odvolací súd považuje za podstatné sa potom vyjadril osobitne len k niektorým odvolacím dôvodom matky, v ostatnom poukazuje na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu (§ 387 ods. 2 CSP).

14. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP.

15. Podstatou odvolacej argumentácie matky bolo najmä namietanie, že pri zisťovaní názoru maloletého dieťaťa nebolo prihliadnuté na vek a zdravotný stav maloletej, ktorá si vo veku len 9 rokov nedokáže uvedomovať časové súvislosti, nevie si presadiť svoj názor, je spomalená. Matka mala za to, že maloletej neboli pri výsluchu vysvetlené časové súvislosti. Navrhla výsluch maloletej pred odborníkom – psychológom, aby mu maloletá vlastnými slovami opísala, ako si predstavuje tráviť čas s otcom a navrhla nariadenie znaleckého dokazovania za účelom preukázania toho, ktorá forma styku otca s maloletou je pre maloletú najvhodnejšia.

16. Vo vzťahu k predmetnej námietke odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava v § 43 ods. 1 prvá veta zákona o rodine, upravuje, že maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

17. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti, týkajúcej sa detí, či už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

18. Podľa článku 12 ods. 1, 2 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom názorom dieťaťa sa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

19. V súlade s čl. 4, 6 a 7 CMP, súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania. Súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí. Úkony účastníkov konania sa posudzujú s prihliadnutím na ich obsah. Formálne pochybenie možno namietat iba vtedy, ak by bol pri správnom procesnom postupe dosiahnutý iný výsledok konania. V záujme hospodárnosti konania a ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov konania môže súd upustiť od vykonania určitých úkonov alebo prispôbiť ich realizáciu tak, aby dosiahol spravodlivé rozhodnutie vo veci.

20. Podľa § 38 ods. 1, 2 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

21. Súd prvej inštancie zvolením formy zisťovania názoru maloletého dieťaťa (cestou kolízneho opatrovníka a za prítomnosti psychológa úradu práce) postupoval v súlade s vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami ako i právnym názorom Najvyššieho súdu SR vyslovený v uznesení zo dňa 28.11.2012, sp. zn. 2 Cdo 234/2012 /viď. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 23.05.2014, sp. zn. IV.ÚS 100/2014/. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia dôkazov /II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03/. Výbor OSN pre práva dieťaťa uznáva, že je nutný určitý stupeň flexibility v aplikácii princípu „želanie dieťaťa“, pričom najlepší záujem dieťaťa má pri vyvažovaní vysokú prioritu /nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3216/13 zo dňa 25.09.2014/. Maloletému dieťaťu sa poskytuje najmä možnosť, aby bolo vypočuté v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ich dotýka, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva. Súčasne je dôležité posúdiť aj všetky relevantné kritéria, ktoré v priebehu konania vyjdú najavo, v záujme maloletého dieťaťa.

22. Zisťovanie názoru maloletého dieťaťa je obligatórnym postupom súdu, pričom vyjadrenie názoru dieťaťa nie je podmienené vekovou hranicou ani rozumovou vyspelosťou, ale schopnosťou ho vyjadriť, a to primárne samostatne. Rovnako s prihliadnutím na vek a vyspelosť dieťaťa súd zvolí spôsob zistenia názoru maloletého, a teda či tak urobí súd sám výsluchom na pojednávaní, mimo pojednávania, prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a pod., prípadne či tak urobí v prítomnosti iných osôb, alebo bez prítomnosti iných osôb. Výsluch maloletého bez prítomnosti iných osôb súd volí hlavne v prípade, ak by výpoveď maloletého mohla byť ovplyvnená napríklad konfliktom lojality.

23. Právo dieťaťa vyjadrovať svoj názor je veľmi úzko prepojené s ochranou jeho najlepšieho záujmu, ktorý je možné vyhodnotiť práve prostredníctvom toho, čo dieťa vyjadrí. Pri vyhodnotení základných štandardov rozhodujúcich pre naplnenie práva dieťaťa vyjadriť svoj názor sa žiada osobitne zdôrazniť, že vyjadrenie názoru dieťaťa je jeho možnosťou a nie je jeho povinnosťou, pričom právo dieťaťa vyjadriť svoj názor nie je obmedzené vekovou hranicou. Vyhodnotenie kritérií za účelom realizácie výsluchu maloletého dieťaťa je výlučne vecou procesného súdu a je otázkou individuálneho posúdenia okolností a predpokladov na strane dieťaťa a jeho rozumovej a vôľovej vyspelosti, čo v danom prípade splnené bolo. Len subjektívne stanovisko matky nemôže byť dôvodom bez ďalšieho na spochybnenie správneho postupu súdu prvej inštancie pri zisťovaní názoru maloletého dieťaťa a spochybnenie jeho výpovede, ktoré jednoznačne vyjadriло svoj názor. V tomto smere odvolací súd poukazuje na správny a citlivý postup okresného súdu pri zisťovaní názoru maloletého dieťaťa, ktorý rešpektoval osobnosť maloletého dieťaťa a nevykonal opakované zisťovanie názoru maloletého dieťaťa na súde. Zároveň, ak matka žiadala vo svojom odvolaní vykonať výsluch psychológom, psychológ bol prítomný pri zisťovaní názoru maloletého dieťaťa, keďže dňa 21.06.2023 sa uskutočnila individuálna psychologická konzultácia s maloletou (Správa z poradensko-psychologického procesu zo dňa 26.06.2023, č.l. 132 spisu okresného súdu). Z písomnej správy je zrejmé, že maloletá verbalizovala, že k otcovi chodí rada, aktuálna úprava styku jej vyhovuje, je s ňou spokojná. Potešilo by ju, keby ju otec počas týždňa častejšie telefonicky kontaktoval. Vyslovený názor maloletej je v súlade aj s jej názorom vysloveným dňa 24.05.2023 (Podanie správy kolíznym opatrovníkom zo dňa 27.06.2023, čl. 130-131 spisu okresného súdu), kde maloletá prezentovala dobrý vzťah k otcovi ako aj jeho priateľke, vyslovila želanie, aby sa jej otec počas pobytu v jeho domácnosti viac venoval. Ak matka poukázala na neschopnosť maloletej uviedomovať si časové súvislosti, odvolací súd uvádza, že maloletá sa vyjadrovala k rozsahu styku, ktorý mala odskúšaný dlhšie časové obdobie (viac ako dva roky), teda vychádzala z konkrétnych skúseností. Práve rozsah styku, ktorý matka navrhovala vo svojom pôvodnom/zmenenom návrhu predstavoval pre maloletú novú situáciu, kde by bolo možné skôr pripustiť matkou naznačovaný problém maloletej pracovať s časovými súvislosťami.

24. Odvolací súd k otázke nariadenia znaleckého dokazovania dáva do pozornosti, že otázka vhodnosti konkrétnej úpravy styku otca s maloletým dieťaťom nie je otázkou odbornou, ale právnym posúdením veci a tieto skutočnosti súd hodnotí z hľadiska ostatných dôkazov, teda zistených konkrétnych pomerov dieťaťa a jeho rodičov. Znalcovi zásadne nepatrí vyjadrovať sa k prejednáwanej veci, ani navrhovať konkrétnu úpravu rozsahu styku, pretože takéto závery znalca zasahujú do rozhodovacej právomoci súdu, či už v rámci hodnotenia dôkazov alebo rozhodnutia vo veci. Je potrebné zdôrazniť, že znalecký posudok je len jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý má rovnakú dôkaznú silu ako ostatné dôkazy, nie je možné ho prioritizovať a ako každý dôkaz je potrebné hodnotiť ho v rámci voľnej úvahy (§ 191 CSP) jednotlivo, ako aj v súvislosti s ďalšími dôkazmi. Z tohto dôvodu sa odvolaciemu súdu javí nariadenie znaleckého dokazovania ako nadbytočné a nehospodárne, pričom ani nie je zrejmé aké iné skutkové okolnosti by týmto odborným posúdením mali byť zistené, keďže záujem maloletého dieťaťa vyhodnocuje súd.

25. Matka v konaní ako dôvody na zmenu rozsahu styku otca s maloletou uvádzala nevôľu maloletej, nechúť, netešenie sa na styk s otcom, kedy poukazovala na sms správy zaslané maloletou na jej mobilný telefón. Odvolací súd pre posúdenie širšieho kontextu uvádza, že v konaní neboli zistené a ani tvrdené problémy s preberaním a odovzdávaním maloletej, nebolo preukázané, že by k styku práve v dôsledku odmietania otca maloletou neodchádzalo. Naopak, matka nespochybnila vzťah otca s maloletou a uviedla, že nemá záujem na odtrhnutí maloletej od otca, nepoukazovala na to, že k otcovi nemá maloletá vytvorený vzťah. Matka naopak otcovi vyčítala nedostatočný záujem o maloletú, nabádala ho na zapojenie sa v starostlivosti o maloletú, keď je chorá, na zapojenie sa do vzdelávacieho procesu maloletej. Maloletá verbalizovala nedostatky v domácnosti otca len v rovine „hašterenia sa“ s mladším

nevlastným súrodencom a nedostatkom venovania sa zo strany otca, a v rozpore s argumentáciou matky, žiadala od otca častejší telefonický kontakt počas bežného týždňa. Odvolací súd v zásade nevylučuje, že maloletá môže od otca prísť unavená, hladná a chorá, pred odchodom do domácnosti otca môže prejavovať znaky nevoľe, avšak ani tieto okolnosti nie sú dôvodom na obmedzenie styku otca s maloletým dieťaťom v takom rozsahu ako to navrhuje matka. Matkou navrhovaná úprava styku sa javí odvolaciemu súdu zároveň ako nezodpovedajúca právu otca na udržiavanie vyváženého vzťahu s maloletou, navyiac v situácii, kedy z vykonaného dokazovania nebola zistená žiadna vážna skutková okolnosť brániaca otcovi vo výkone jeho práva. Odvolací súd má za to, že rozsah styku nastavený napadnutým rozsudkom okresného súdu, je aktuálne zodpovedajúci vyspelosti maloletého dieťaťa a v jeho najlepšom záujme. Maloletá má právo na výchovu aj zo strany nerezidenčného rodiča a pre otca a maloletú je vytvorený dostatočný priestor na budovanie vzájomného vzťahu a spoločné víkendové aktivity. Práve z týchto dôvodov ani odvolací súd nepovažoval za potrebné doplňovať dokazovanie výsluchom matkou navrhovaných svedkov, pretože skutočný stav zistený súdom prvej inštancie bol dostatočný pre prijatie rozhodnutia o najvhodnejšej forme úpravy styku otca s maloletou, a odvolací súd nemal dôvod odkloniť sa od záverov súdu prvej inštancie o vyhodnotení schopnosti otca zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú v rozsahu určeného styku, vo vyvolanom odvolacom konaní.

26. Odvolací súd považuje na tomto mieste za podstatné uviesť, že pokiaľ na podporu svojich tvrdení poukazoval primerane a podporne, z eurokonformného prístupu na judikatúru cudzieho štátu, tak takýto postup nie je rozporný ani s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. so závermi vyplývajúcimi z rozhodnutia sp. zn. III. ÚS 48/2018, v zmysle ktorých „....Aj keď judikatúra súdov iných štátov je pre slovenské právne prostredie nepoužiteľná, ústavný súd poukázal na uvedené rozhodnutie českého súdu preto, lebo sa s ním stotožňuje, preberá ho, a predovšetkým ho považuje za ústavne konformný výklad ustanovenia“.

27. Krajský súd napokon považuje za potrebné primerane poukázať aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012, podľa záverov ktorého odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III. a v závislom výroku V. potvrdil ako vecne správne rozhodnutie cez úpravu v § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP a v podrobnostiach odkazuje na dostatočné odôvodnenia rozhodnutí okresného súdu cez úpravu v § 387 ods. 2 CSP.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP, aplikujúc ustanovenie § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

30. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.